

Nepriklausoma LIETUVIA

Independent Lithuania

Nr. 31 (225) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1951 m. RUGPJUTIS-AUGUST 16 d.

PRICE 10 c. XI META!

Už ištikimybę Kanadai!
For loyalty to Canada!

Už Lietuvos išlaisvinimą!
For liberation of Lithuania!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

DERYBOS DAR NENUTRŪKO

Kinijos vyriausybė paprasčiausiai atnaujinti derybas del taikos Korejoje. Ta prasima Kinijos komunistai pakartojo per Pepeingo radija.

JTO karo vadovybe prieme prasima ir sutiko vyksti atnaujinti derybu, kurios pries dvi savaites buvo nutrukusios. Tikta JTO Korejos karo vadovybe ispejo Kinijos komunistus, kad derybos turi buti derybomis, ne ju komedija.

Deja, ir naujai susirinkus derybu posedzio, derybos vel nesiseka. Kaip ir anakt, derybos vel istrigo del demarkacines linijos: Kinijos komunistai reikalauja vel 38 lygiagretes linijos, o JTO pusedaryti demarkacine linija ten, kur dabar yra frontas. Tokiu budu demarkacine linija atskirtu kariu pajuntas puses ir tuo paci jau karas sustotu. Bet komunistai vel prisipyre reikalauja, kad pieteciai atsi-trauktu su savo pozicijomis apie 50 myliu ir sugrztu prie 38 paraleles.

Kadangi JTO karo vadovybe nesutinka traukitis, tai derybos vel atsidure krizeje. Del to pieteci delegacijos pirminkas gen. Joy grieztai pareiske, kad komunistai, matyti, atvyko ne derybu, ne taikos nori, bet kazinko kito. Labai galimas dalykas, kad derybos vel nutruks.

Ir labai galimas dalykas, kad komunistai nori derybu sukoncentruoti jega ir atnaujinti bandyma istumti pietecius is pusiasalio. Jie tikrai jegas koncentruoja ir bando stumtis pirmyn jau dabar. Tod kovos vyksta.

Tula komedijele iskrete Rusijos "prezidentas" Svernikas, atsakes po 5 savaiciu JAV prezidentui Trumanui. Atsakymas kalba apie taika, apie sugyvenima, tikta darbai, kaip sako Trumanas, yra visai priesingo pobudzio. Trumanas todel ir pareiske, kad maza graziu zodziu, reikia tuos zodzius irodyti darbais. Taip ir trypiama vietoje, kol kils kokia tipresne kibires-tis.

Akivaizdoje vis didejancio Treciojo pasaulinio karo pavojaus, laisvasis pasaulis rupinasi saugumu. Paskutiniu metu jau visai isspresta Turkijos ir Graikijos iejimo i Atlanto pakto valstybiu sajunga. Amerika, Anglija, Prancuzija, Turkija ir Graikija sudarys Artimuju Rytu gynybos branduoli. Projektuojama i si branduoli itraukti dar Arabiskuju krastu valstybiu. Site klausimai placiau busia svarstomi rugsejo 15 diena Otawoje prasidedancioje Atlanto valstybiu uzsienio reikalu ministeriu konferencijoje.

Saskrydis Berlyne aiskiai nepasiseke. Uz tai gavo pylos organizacines komitetas, kuris del to pavarytas salin. Apie 100 tukstanciu jaunimo atsilanke vakariniame Berlyne ir cia suzinojo, kad sovietine santvarka, pajungusi laisvus zmones, laiko juos diktaturos varztuose ir meluoja apie laisvaji pasauli. Paskutinis Rusijos komunistu melas, kad Amerikoj badu mirsta zmones...

Jaunimas, isitikines, kame yra tiesa, dideliu skaicium prase leisti pasilikti vakariniame Berlyne. Kiti is vakarinio Berlyno issiveze teisingu ziniu apie tikraja dalyku pade-ti.

Jeigu prideti, kad Amerika bando naujus ginklus, kad va-

karu vakstybes suvienuodina ginklus, kad visi ginkluojasi, kad komunistai vis darosi agresingesni, tai ir pranaso nereika, kad karas neisvengiamas.

Kipras Petrauskas, kaip klaidediskini "deputatas", Auksc. taryboje kalbejo apie susisieki su Preila, Juodkrante ir Nida pagerinimo reikala. Jis, matyt, galvoj turejo i minetas vietas vyksti leidimo reikala, kuriuos nepaprastai ilgai uztrunka, kol ji is Vilniaus prisiuncia. Del leidimo, ilgus keliones kencia tose vietose apgyvendinti rusu zvejai, nes be leidimo ne prekiu laivais neleidziama vezti. Kiek geresnej padety yra Melnerages zvejai, suburti i "Bangos" artele. Bet tai vienintelis zveju artele, kurioj vienintelis enkavedes "zvejys" tesedi, kiti visi lietuviai. Melnerages zveju "tautine forma" palikta grynai reprezentaciniais sumetimais, nes ten ir beliko visam miestui laisvos maudykles, o i jas kartais reikia atvezti "brolis", reikia parodyti ir vietini zveji.

KIPRAS PETRAUSKAS NORI PAGERINTI SUSISIEKMINA

TAS PAT ROSTOCKE AR STETTINE

Pirmaisiais pokario metais kaikurie v. Berlyno gyventojai atostogas megindavo praleisti Rugeno saloj, Kuhisborne ir Binzo kurortuose. Nuo 1950 m. minetas kurortus uzplodo komunistu funkcionieriai. Bet ir ju nuotakas d rumsčia kas keli zingniai sunkiamos perspejimu lenteles ir spygliuotos uzvaros, kas labai primena uranijaus kasyklias, tarp Plauen ir Johanngeorgenstadt.

18-kos ir 22-ju metu savanorius jurininkus lavina "I. policijos" karininkai, pakranciu tarnybos kapitonai ir rusu instruktoriai.

Pomeranijoje gyv. lenkai ir lenku laivyno igulos kaip ir rusu zonos gyventojai, gyvena vienodas dienas: cia ir ten 6 myliu platumo draudziamoji zona; vienu kitur atplaukusiu laivu iguloms neleidziama islipti, o spygliuotom vie-lom apsivrete rusu laivyno istaigos uoliai kazka nersia. Ar Vokietijoje ar lenku pusej, gyventojai atlieka Kremliaus sydo pareigas, kad svetima akis nenuklystu i laivyno bazes...

DRAUDZIAMA NAKCIA UZSIRAKINTI

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vieta, sargybu saugoma. Pakrantese, sunimis vedini, vaiksto sargybini ir, pamate kasdien pergrebia mum smely pedsakus, meta si sekti. Stipriai prozektoriu sviesos naktia slankioja vandens pavirsiu. Gyventojams draudziama naktimis uzrakinti duris, kad kiekvienu metu galetu sargybini izengti tikrinimo.

Is Oselio, Dago ir Moon salu skaitlingos zinios vienodai tvirtina, kad minetose vietose belike 23.000 gyventoju, o pries kara ten gyveno 60.000 Salos paverstos laivyno bazemis. Be leidimo nieks neturi teises rodytis. Zvejams grizus zvejojus is valciu ismon-tuojamos svarbesnes plaukiumi dalys, o valtyis suplukdomos i viena vi

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant redakcinei kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

KELI LIETUVISKI KLAUSIMAI

Ivadas. Pirmiausia noriu iškelti mintį, kurios dar niekur nesu aptikęs.

Lietuvių tauta, kaip visi įpratome sakyti, nedidelė. Ji, regis, niekuomet nėra buvusi labai didelė. Gal tikrai juvinių ir prūsų gyvenimo laikais ji buvo kiek didesnė. Bet dėl savo užsidarymo atribotose gamtos srityse, savo taikingumo ir neišvystyto gaivalingesnio veržlumo kovoti, vėliau ji visiškai sumažėjo. Santykiai su lenkais ją buvo jau visai pakirę ir, rusų okupacinei politikai padedant, ji buvo jau „nurašyta“ i tautų nuostolius. Laime ji atgaivino vakarų dvasią, — laisvės susipratimo ir ateities vilčių — gyvybinga bangą padvelkusi iš vakarų. Todėl mes, lietuviai, dabar gyvi.

Tačiau jau rimtai esame susirūpinę, ar ši mūsų gyvybė nebus pakirsta kitų nedraugingų mums jėgų? Yra duomenų, kurie verčia mus labai rimtai tuo susirūpinti, ypač todėl, kad, būdami neskaitlingi, mes negalime išvystyti didesnės tarptautinės įtakos, kuri mus bent kiek saugotų.

Šitos mintys mus ypač verčia branginti kiekvieną lietuvį, nežiūrint jo bet kokių momento įsitikinimų, kurie yra laikini reiškinys, kai tautybė yra įveikiama ne absoliutiškai amžina, tai vis dėlto yra amžinybės ženkle. Šita savybė mes turime ypatingai branginti ir jai atkreipti ypatingą dėmesį.

Nežinau kokia forma reiktų geriausiai prie to priėti, bet manau, kad visokių atvejų kiekvienas lietuvius turėtų būti branginamas kaip lietuvių tautos narys, asmuo, vienetas. Tam tikslui, manyčiau, reikia sudaryti ypatingas sąlygas. Tam tikslui, manau, reiktų imtis ypatingų priemonių. Turiu mintyje — be kitų priemonių, kiekvieno lietuvio geneologinę metriką.

Manau, kad tokios neskaitytos tautos, kaip lietuvių, kiekvienas asmuo turėtų būti tiksliai žinomas; vedama jo gyvenimo knyga, jo istorija. Tokiu būdu tauta žinotų savo narius: žinotų jų visuomeninę radą; moksliskai galėtų tirti ir daryti tautai naudingas išvadas bei pagal tai imtis atitinkamų priemonių, reikalingų tautai išlaikyti ir jai ugdyti, tobulinti.

Ateityje neabejotinai iškils konkretus eugenikos principų taikymas gyvenime, ir kiekvieno nario tikslų gyvenimo istorija jai duos naudingos medžiagos. Aš, kaip biologas, neabejoju, kad ateitis ir žmogui pastatytas reikalavimų, kurie bus mokslinėje plotmėje, objektyvios ir teisingos prasmės. Visa tai turi būti daroma taip, kad lietuvių tautos žmonės būtų tobulėję, progresuoti ir būtų naudingiausi sau, tautai ir žmonijai.

Šia prasme aš galvoju ir apie lietuvių įsikūrimą Kanadoje bei Kanados lietuvių istoriją.

Istorija. Lietuvių tautos ir jos kultūros istorijai be abejo yra svarbu turėti lietuviškųjų kolonijų užsieniuose istoriją, greta individualių jos narių istorijos.

Daug pračius mes išskaitome iš metraščių, kuriuos pračius žmonės vesdavo. Ir daug gera iš to, kad šen ar ten tokie metraščiai buvo vedami. Įvairių kolonijų lietuvių turėtų neuatrankiamai vesti tokius metraščius. Jie turėtų būti praėjusiųjų metų kolonijos veidrodys. Metraščiai turėtų rikuoti visus kolonijos narius, natūralių jų judėjimą — vedybas, gimimus, mirimus. Ne tik tai skaičiais, bet ir vardais, pavardėmis. Jie turėtų fiksuoti socialinį jų pajėgumą, kultūrinius atsiekimus ir tt.

Šia prasme yra svarbi ir Kanados lietuvių kūrimosi ir bendruomenės sudarymo bei Kanados lietuvių kolonijos istorija. Svarbu ją susirūpinti dabar, nes dar yra žmonių, kurie pirmieji čia yra atvykę.

Svetimos bangos labai blaško ir bloškia negausios lietuvių tautos narius, ypač, kad šie nėra pakankamai visa savo mase susipratę, kaip kultūringi žmonės ir kaip tautos nariai. Reikia turėti labai daug gajaus tautinio jausmo, instinkto, kad paliktum tvirtu tautos nariu, jaučiančiu savo, kaip žmogaus, vertę, įveiki nėra pakankamo susipratimo. Labai tenka apgailestauti, kad ne visi tokie yra. Ypač apgailestina, kad nemažai lietuvių dėl visai laikinės ir tautai neesminės reikšmės priežasčių, kaip politiniai nusistatymai, religinės pažiūros ir tt., taip nesugyvena, kad net vieni nuo kitų šalinasi ir dėl to net tolstą nuo savo tautos, kai tiksliai jėga gali būti pilnavertiškai, moraliskai patenkinti, kūrybingiausi ir pajėgiausi. Neteikę savo lietuviškos atmosferos, jie nyksta, skursta, netenka orientacijos ir žūsta ne tik kaip tautos nariai, bet ir kaip žmogaus vertę jaučiant žmonės.

Dabar dar ne vėlu nustatyti ir asmeninę lietuvių ateivių sudėtį bei išryškinti pirmųjų ateivių pavardes. Kadangi pirmieji ateiviai ėjo per Angliją, daugiausia Škotiją, tai vaizdo pilnumui bei vieningumui, būtų tikslinga surinkti žinias ir Anglijoje apie pirmuosius ateivius iš Lietuvos.

Dabar jau galima konstatuoti pirmųjų ateivių net ir pavardes: Starkos, atvykę iš Glasgovo, o kiek vėliau iš ten pat Barnutavičė, Misevičė ir Treičys. Po šių „pražvalgų“ jau užtelėjo banga: Degučiai, Venckūnai, Valenciūnai, Zigmantai, Jonikių, Balsevičiai, Žemaičiai, Balsių; dar kiek vėliau — Juškevičiai, Dubauskai, Braknių ir tt.

Seniau atvykusieji lietuviai mielai sutinka duoti žinių apie praeitį. Ne tik tai artimieji žmonės, bet jau pradeda atsilipti ir iš visos Kanados.

Pasirašius po imigracijos archyvus, galima bus tiksliau nustatyti visus duomenis, kada, kodėl kur ir kaip lietuviai kūrėsi Kanadoje ir kaip susidarė jų bendruomenė. Ir tai bus lietuvių tautos ir kultūros istorijai brangi medžiaga.

Bendruomenė. Tuo klausimu Kanados lietuviuose nėra vieningos nuomonės. Nėra net geresnio išsiaiškinimo. Tam kalti yra politiniai nesutarimai. Bendruomenės prasme jų

Neseniai Amerikoje baigėsi atominų šnipų byla. Ši gauja, kaip spauda pažymi, buvo viena pavojingiausių, nes Sovietų Rusijai perdavė atominės bombos paslaptis ir tuo būdu paveikė pasaulio žmonių likimą.

Svarbiausi šnipai buvo Klauzas Fuchs'as, D. Britanijoje nuveiktas 14 metų kalėti ir Davidas Greenglass'as, laike šios bylos prisipažinęs kaltas, nors jis buvo kaip prokuratūros liudininkas prieš kitus tris kaltinamuosius. Kaltinamieji buvo: inž. Julius Rozenberg'as, vienas apskriausių sovietinių šnipų Amerikoje, šnipų celės organizatorius, jo žmona Ethel'ė ir radaro specialistas Mortonas Sobell'is. Atominės bombos paslaptis Rusijai perduoda Harrys Gold'as, neseniai nuveiktas 30 metų kalėti. Gold'as perdavinėjo gautąsias iš Fuchs'o formules ir Greenglass'o planus Rusijos konsului Naujorkė Jakovlev'ui. Pastarasis, prieš minėtos gaujos suėmimą paspruko į Rusiją.

Atominės bombos paslaptys Rusijai nepaprastai pigiai atsiėjo. Kaip iš bylos paaiškėjo, Fuchs'as gavo 100 svarų ir Greenglass'as 500 dolerių arba 180 svarų, vadinasi iš viso šnipams sumokėta 280 svarų. Tai buvo visos tam tikslui Rusijos išlaidos.

NEŽINOMAS MIESTAS DYKYNĖ
Atominės bombos paslaptį medžioklė prasidėjo tais laikais, kada niekas net nemano, kad kažkur, Amerikos vėdry, Naujosios Meksikos dykynė toliausia nuo gyvenamų vietų, yra pastatytas ištisas Los Alamos miestas, už kurio budriai saugomų vartų dirbo pajėgiausi pasaulio protai, stengdamiesi iš gamtos išplėsti atominės energijos paslaptį. Los Alamos miestas nebuvo

Greenglass'as sutiko per savo žmoną Rozenberg'ui tiakti žinias iš Los Alamos. Laikė šios bylos, Greenglass'o parodymai atskleidė kaip buvo medžiojamos atominės bombos paslaptys.

Pirmą pranešimą apie atominę bombą rusai gavo iš Dr. Fuchs'o 1944 m. birželio mėn., arba metus prieš pirmuosius mėginamosios atominės bom-

bos sprogimą Alamagorde. Pa

saulis tuomet dar nežinojo, kad toks dalykas yra. Los Alamos, už budriai saugomų jos sienų, vyriausioji atominų specialistų grupė, kurioje buvo ir Dr. Fuchs'as, sėkmingai baigė pirmąjį bandymą. Dr. Fuchs'as, tesiai iš Los Alamos atvyko ke lioms dienoms į Naujorkę. Bro

oklyne, ties Borough Hall'u, Fuchs'as sutiko Gold'ą, ryšini ką tarp Sovietinės ambasados ir atominų šnipų gaujos ir įteikė jam pirmuosius planus ir pranešimą, pavadintą „Atominės energijos pritaikymas kariniams tikslams“. Po poros minučių į ten atvyko Sovietų vicekonsulas Anatolis Jakovlev'as ir paėmė iš Gold'o Fuchs'o įteiktuosius raštus.

Valandai praslinkus, specialus Sovietų diplomatinis kurjeris jau lėkė lėktuvu į Maskvą ir gabeno Maskvai svarbius dokumentus. Tai buvo pirmosios Kremliaus gautos žinios apie atominę bombą.

1944 m. lapkričio mėn. Sovietai iš Greenglass'o gavo tikslias žinias apie Los Alamos'ą. Šiame pranešime buvo nurodyta kiek žmonių Los Alamo'e dirba, žymesnių mokslininkų pavardės, trobesių planai ir tt. Šias informacijas Greenglass'as įteikė savo žmonai, o pastaroji — Rozenberg'ams. Rozenbergai atidavė jas Gold'ui, o pastarasis — Jakovlev'ui. Šios informacijos buvo labai svarbios.

1945 m. vasario mėn., prieš 7 mėnesius, kai pirmoji atominė bomba buvo jau ant Hirošimos numesta, rusai jau žinojo svarbiausias tos bombos sudėtinės dalis. Tuo laiku puskari nirkis Greenglass'as, dirbęs Los Alamoje, iš inž. Rozenberg'o sužinojo kaip padaroma atominė bomba ir kaip ji veikia. Šios žinios Greenglass'ui padėjo susiorientuoti kuriam tikslui skiriamos jo dirba mos Los Alamoje dalys.

1945 m. birželio mėn., arba mėnesį prieš pirmosios mėginamosios a. bombos Alamagorde, Naujosios Meksikos dykynė, sprogimą, Sovietai iš Greenglass'o sužinojo, kad ji bus sprogdoma. Tuomet pastarasis pirmą kartą susitiko su ryšininku Gold'u. Laikė pokalbį, Greenglass'as Gold'ui įteikė brėžinius ir piešinius tos bombos, kuri turėjo Alamagorde sprogti. Gold'as tuos planus perdavė Jakovlev'ui. Tuo būdu Kremlius žinojo viską, kas darosi Los Alamoje, maždaug tuo pačiu laiku, kaip ir Vašingtonas.

Taigi, ne prieš paskolą, bet prieš sunkiai įveikiamąsias pasuklos sąlygas...

„gudrybę“ kanadiečiai anksčiau sukrito skolinis, taip pat ne iš JAV lietuvių. Įveiku jau ko skolinis, tai nebent greitumo reikėtų, tačiau ir vėl gi ne iš Amerikos lietuvių, kurie ir šiuo atveju dar eina paskui Kanados lietuvių. Jeilgu JAV tikrai greitai pasivarytų pirmyn, tai Kanados lietuvių, kaip ir dar kitų lietuviškųjų kolonijų lietuvių, tikriausiai pasiskolintų to reikiamo greitumo.

Kadangi Bendruomenė organizuojasi grynai tautiniais pagrindais ir turi tiksliai tas aspiracijas, kurias turi kiekviena susipratusi tauta, tai politiniai - partiniai momentai iš jos veiklos yra išjungiami. Tokiu būdu Bendruomenė gali priklausyti visi lietuvių. Tiksliai tie jų, kurie nenori aktyviai dalyvauti, gali būti pasyviais jos nariais — vien susiregistravimo pagrindu.

Bendruomenė, atsisiejusi nuo partinių bei kitų susiaurinančių jos prasmę tikslų, turi didelių ir daug uždavinių, kurie yra visiems lietuviams bendri ir būtinai. Tai yra lietuvių tautos ir jos kultūros reikalai.

Kultūra. Tauta pasižymi ne tik kalba, kuri, beje, yra viena pagrindinių tautos pažymių, galima sakyti — pats svarbiausias, bet ir kitais svarbiais pažymiais, ypač tautos kultūra. Kultūra — tautinė kultūra — yra labai svarbus pažymys bei tautos savybė. Kol tauta neturi tinkamo kultūros lygio, ji net tauta nepripažįstama. Tiksliai pakopomis kultūros įakopomis tauta gauna tautos vardą. Nes tiksliai kultūringa tauta gali būti susipratusi, bendruomeniskai organizuota, žinoti savo vertingumo pažymius ir sąmoningai organizuoti savo gyvenimą.

Žmonių, tautos kultūra reiškiasi visų pirma kūryba — meno, kaip literatūra, muzika, dailė, skulptūra, architektūra — ir civilizacijos, kaip išradimai, panaudojimas gamtos turtų, kūrimas žmonių gėrbūvio, tobulesnės, teisingesnės socialinės santvarkos ir tt.

Tai yra bendri visiems be išimčių lietuviams tikslai ir uždaviniai. Tiksliai akli fanatikai, nesugebą plačiau žvelgti į pasaulį ir aukščiau savo siaurų partinių tikslų pakelti galvos gali šalinis nuo šių, sakyčiau, visą žmoniškų, ne tiksliai tautinių, tikslų.

Šių laikų kultūringas žmogus neįsivaizduojamas be kultūrinio gyvenimo: be knygų, laikraščių, radijo, teatro; be būtinio socialinio susitvarkymo; galimai lygesnio ir teisingesnio darbo atlyginimo, draudimo ligos, nelaimės, nedarbo, senat-

Kiek rusams kainavo atomines paslaptys?

500 DOLERIŲ UŽ A. BOMBOS PASLAPTIS

1945 m. rugsėjo mėn. Greenglass'as gavo iš rusų pirmuosius judinius grašius, galimas dalykas, kad ir vienintelius. Gold'as Greenglass'o žmonai įteikė 500 dolerių kaip atlyginimą už jo šnipinėjimą rusams. Tai buvo mėnesiui praėjus po a. bombos ant Hirošimos numetimo. Tuomet Greenglass'as rusams pranešė apie įvykį, kurio Kremlius dar nežinojo. Sovietai iš Greenglass'o sužinojo, kad tris dienas vėliau po Hirošimos įvykio, ant Nagasakio miesto numestoji bomba buvo padirbtai iš plutonijaus ir kad kaug kartų ji buvo galingesnė už pirmąją. Tikslus šios bombos aprašymas su sidėjo iš 12 mašinėlė rašytų puslapių, buvo pavaizduotas piešiniais ir diagramom.

Bylos metu paaiškėjo Sovietinių šnipų Amerikoje veiklos smulkmenos: kaip jie buvo organizuoti ir kaip turėjo elgtis susitinkdami su ryšininkais.

Rozenberg'ai ir Sobell'is pripažinti kalti. Rozenberg'ai nubausti mirties bausme, Sobell'is — iki gyvos galvos kalėti, Greenglass'as 15 metų kalėti.

Amerikos kongreso (parlamento ir senato) Atominės Energijos Komitetas balandžio 9 d. paskelbė, kad keturi sovietiniai šnipai savo veikla mažiausia pusantrų metų pagreitino Sovietų Rusijos atominius darbus. Britų įpilietintasis Dr. Fuchs'as daugiausia žalos yra padaręs. Iš likusių trijų, du: Britų mokslininkas dr. Alan Nunn May'us ir buv.

Amerikos kariuomenės puskarininkis Greenglass'as nubausti kalėti. Tik Dr. Pontecorvo, Britų įpilietintas atominis mokslininkas pernai, pasinaudodamas savo atostogomis, paspruko į Rusiją. BL.

MOTERIS KURIĄ DŽIOVA KANKINA 100 METŲ.

Džiova — baisi liga. Ji daugelį žmonių be laiko nuvaro į kapus. Bet S. A. Hall atšventė 102 gimimo sukaktuves, nors yra sena džiovininkė, — kuriai prieš 85 metus gydytojai pranašavo greitą mirtį. O ji, kad ir džiovininkė, bet gyvena taip ilgai, kaip daugelis ir sveikų žmonių negyvena...

— 105 metų tremtinė Paulina Wilsdorfenė, lankė, birželio 25 d. lėktuvu išskrido į JAV. Jos vyras, sulaukęs 100 metų amžiaus, neseniai mirė. Imigrantė smarkiai rūko ir dar tikisi Amerikoje gerokai pagyventi.

vės atvejais; be higieniškų butų, darbo apsaugos ir tt. O visa tai be tautos kultūros, be visų tautiečių apšvietos ir susipratimo nėra įmanoma pasiekti. Visa tai, šaly, kurioje įstatymais tai nėra garantuota, klima siekti tikslai per bendruomeninę organizaciją.

Nėra kas nei sakyti, kad dabartinė mūsų kultūrinė būseną nėra ne tiksliai pakankama, bet tiesiog nepaprastai sunkioje padėtyje. Labai tenka angailestauti, kad daugelis mūsų tartum nematome ir nenorime matyti gyvenimo, kuris mus moka kiekviename žingsnyje. Dažnai mes esame buikai užsispyrę, nors tuo pačiu prieiname ligi juokingumo.

Mūsų laikraščiai vos gyvuoja; mūsų teatras negali išsiversti; mūsų menininkai, aukščiausiųjų vertybių kūrėjai, turi mecenuoti visuomenę ir ją šalpti savo kūryba, už kurią negauna jokios kompensacijos ir be savo darbo dar turi pridėti išlaidas. Tuo tarpu mes skaičiuojame, kad Knaadoje yra per 20.000 lietuvių, kurių žymus procentas yra tvirtai pasiturį, o yra ir milijonierų...

Išvados. Šia tema yra apie ką plačiau kalbėti. Mūsų, lietuvių, darbų dirvos, kurių turime daugybę, yra užleistos. Mes vengiame plačiau tais klausimais pasisakyti, lyg jie taip yra įskaudę, kur bijome juos ir paliesti. Dažnai, tartum sraigės, mes pasislėpę į savo individualinę vienatvę ir dūstame be platesnių minties erdvių.

Mūsų laukia daug svarbių darbų, kurie yra mums ir būtinai ir visiems, jei turėtume tautiško ir politiško susipratimo, bendri. Juos dirbdami sutartinai, mes atgauname darbo smagumą, užsidedimo entuziazmą ir būtume daug laimingesni net savo asmeniškame gyvenime.

Mūsų laukia daug ir didelių darbų, kurių centrais turėtų būti **Lietuvių Kultūros Namai**, reikalingi kiekvienai didesnei lietuvių kolonijai. Tat šias mintis leidžiant norisi gauti gyvo atsiliepimo, o

jas baigti norisi mūsų poeto žodžiais:

Į darbą, broliai, vyrs į vyrą,
Šarvoti mokslu įstabių,
Pamsim arklą, knygą, lyrą
Ir eisim Lietuvos keliu.

J. Kardelis.

Per tabako ukius

PER TABAKO ūKIUS.

„Ir šiemet tabakas nepergeriausias“. „Mat gausūs lietūs per daug žemę permerkė“. Taip mintijome bastydamiesi po plačiąsias tabako augintojų karalijos Simcoe, Delhi, Tilsonburg apylinkes.

Žvelgiant pro atdarus Kaiserio langus abejojose kelio pusėse tęsėsi nesibaigiančios tabako vagos, pradėdamos balti rūgų laukai ir vėl tabakas. Daug priežiūros reikalaujant augalas. Retai kur per vešliau išsikerojusius lapus negalina vagų linijų, įžiūrėti. Nustebome vienoje vietoje pamatę gerokai nuo žemės pasistiebusį ir net pražydusį.

— Nors tabaką gerai išaukino, bet apsilėidęs savininkas, — autoritetingai pareiškė mūsų mažosios ekskursijos vadovas Bronius. Mums susidomėjus, kame reikšas, jis paaiškino, kad tik pasirodę žiedai turi būti tuoju nuskabyti, nes tuo daugiau naudos gauna lapai.

— O juk dėl lapų ir tabakas auginamas, — kaip kirviu užbaigė Bronius. Mes jau tikėjome, nes apie tabako auginimą jis daug žinojo. Jis ir darbo su tartį atliko tabako farmoje ir paskui eilę vasarų dirbo prie derliaus shudorojimo, atseit jis buvo specialistas mūsų akimis. Tuo labiau, kad jis mėgo daug kalbėti ir neklausiamas daug pasakoti. Mums, kaip naujokams šioje srityje ir šiose apylinkėse, beliko tik susidomėjus katriai klausyti. Jam čia viskas žinoma, beveik visi fermeriai pažįstami. Štai ten, toliau nuo kelio, gyvena jo geriausias draugas Mikelėnas. Jis irgi dypukas, atvykęs kaip ir mes vos prieš trejus metus, o jau spėjo 150 akrų farmą išnuomoti. Jei gerai suitvarkys, paims gražaus pinigų. Ten, kitoje kelio pusėje, gražus belgo ūkis. Derliaus ėmimo metu, darbininkams jis mokąs vienu doleriu daugiau, bet užtai valgyti duoda prasciau.

Pravažiuojant pakelėje gražiai išsiriikiavusias kilas (tabako džiovintimo pirtys), mūsų pasakorius paaiškino, kad tai ūkis apylinkėje turtingiausio lietuvio, Treigio.

Cia prie pat kelio esąs belgo ūkis. Bronius čia irgi dirbęs. Belgo žmona, gražuolė, ji sekmadieniais bažnyčion nuvežda vusi. Ypatingai gražiai mūsų vadovas prisimena tuos sekmadenius, kuomet jiedu vienį du bažnyčion važiuodavę...

Kiek paklaidžioję užsukome į Pakulio ūkį, jis dypukas, dirbo ūkyje, įsimylėjo fermerio Tamašausko dukrą ir sukūrė

šeimą. Uošvis, iš turėtų trijų ūkių, vieną pavedė žentui. Namuose randame tik jaunutę šeimninę. Vyras pas uošvį šieną vežs. Šeimninė kviečia į trobą, rengiasi vaišinti, bet mūsų vadovas neramus, sako pirmiausia reikia vietomis apsirūpinti, mat ir mes naujokai bandysime šiemet lapus skinti.

— Deja, mes jau visus darbininkus turime; gal pavaziuotumėte pas tėtį, — aiškina po tvarkingą virtuvę besiruošdama jaunoji ponė.

Žvyruotais, bet gerais lauko keliukais riedame toliau. Čia mūsų vadovas jau blogiau oren tuojausi ir mes kžlaidžiojame kol ant šalikėlių stovinčios laisvų dėžutės pamatome parašą: V. Tamašauskas.

Namuose tik viena šeimninė; vyrai veža šieną gretimame ūkyje. Negaišdami paima me už vadovę ir važiuojame ten.

Pakelėje kalbantis paaiški, kad mūsų vadovas esąs tikrai vikrus: jis jau vietą spėjo pasirūpinti Pakulio ūkyje, nors mes to ir nepastebėjome. Apie tai kalbėdamas su p. Tamašauskiene prieš mus nepatogiai jaučiasi. Atvažiuojant tvirtino, kad būsimė visi vienoje vietoje ir jis mus netik išmokinsiąs lapus skinti, bet ir padėsiąs, jei nespėsime. O, kad darbas bus kietas, mes jau iš ankščiau buvome girdėję, ne veltui gi ir 12 dol. dienai mokės, priedu dar butas ir maistas.

Iš už daržinės galo išlenda traktoriaus velkamas šieno vežimas. Sūnus traktorių vairuoja, o tėvas ant šieno vežimo.

Iš mus žiūri tos pačios akys, kurios nemažą kartelį paliko iš to laiko kai teko stovėti prieš Kanadon priėmimo komisiją pereinamoje stovykloje. Gaunasi aiškus nepasitenkinimas, kad esame naujokai ir nemokame skinti. Ir Bronius, ir tas pas žentą likęs, priekaištingai aidai. Bet išvaizda neblogo ir šeimnininkai tarp savęs pasitarę mūsų likimą teigiamai išsprendžia. Kada atvykti — gausime, žinią. O skynimas prasidės, kada lapai bus prinokę, apie rugpjūčio pradžią.

Pakelėje graži sodyba. Nė didelė, patraukli, statinių tvora aptverta. Šalia darželis, vaismedžių sodas, aplink daržai.

Pastumtų vartelių gurgždėję mas maloniai širdį pakutena primindamas tėviškę kiemo vartus. Mus pasitinka darželio gėlių kvapas, didžiulis šuo ir iš žolių pasirodo šeimnininko galva. Jis nuramina mūsų at-

MŪSŲ SPORTAS

EUPOPOS KREPSINIO PIRMENYBIŲ STATISTIKA.

Šių metų Europos krepšinio pirmenybes laimėjusi Sovietų Sąjungos rinktinė žaidė 9 rungtynes, pasiekė 606 tšk., gavo 336 tšk., — virdurkis 67-37. Savo naudai įmetė 237 pilnus metimus ir 132 baudas (iš 193 gautų mesti). Asmeninių baudų gavo 130 ir 12 žaidikų už baudas turėjo išeiti (po 4 baudų).

Čekoslovakija per 8 r. įmetė 463 tšk. prieš 321 (vidurkis 57-49). Įmetė 186 pilnus krepšius ir 91 baudą (iš 166). Padarė 130 pražangų, 16 žaidikų turėjo pasitraukti. Prancūzija žaidė 9 r., taškai 486—397. Įmetė 184 pilnus met. ir 118 bandų (iš 241). 173 pražangos, 13 žaidikų iš aikštės.

Bulgarija per 7 r. taškų 403—339. 144 pilni met., 115 baudų (iš 192). Padarė 136 baudas, 13 žaidikų turėjo išeiti.

M. BOTVINNIK VEL PA SAULIO MEISTERIS

Lietuvių sporto spaudoje neteko pastebėti net pamėnimo apie prasidėjusias kovo mėn. pabaigoje Maskvos Čaikovskio teatro sąjėje šachmatų varžybas dėl pasaulio meisterio titulo. Ši kartą reikalas buvo

grynai rusų, kurie, neginčijamai dominuoja pasaulio šachmatų sporte. Ligšiolinis meistras inž. M. Botvinnik susitiko su kitu sovietų didmeistriu D. Bronšteinu 24 partijų kovėje, kuri po įtempto žaidimo baigėsi lygiomis 12:12. Tuo būdu titulas liko senajam meistrui. Varžybų pabaigą poėjusių beveik pastovijų lygių jų tapo labai dramatiška, kada D. Bronstein, laimėdamas 21-ą ir 22-ą partiją, pasistūmė į priekį 11½:10½ pasekme. Atidėtoji 23-ji partija rodė prašumą iššaukėjui, kuris laikė pėstininką viršaus. Čia kombinacinio stiliaus atstovas M. Botvinnik įrodė savo pajėgumą, išnešdamas netikimą pergalę, kuri po paskutinės partijos lygiųjų laidavo jam vos ne prarastą titulą atgal.

Tuo tarpu junjorų pasaulio meistrystė birželio mėn. 23 d. pasibaigusi Anglijoje Birminghame turnyru atiteko jaunui jugoslavų žaidėjui Boris Ivkov, kuris nesumuštas per visą turnyro laiką surinko 9½ taškus. Už jo išsiriikiavo anglas Malcolm Barker ir argentinietis Roul Cruz. Vienintelis Kanados atstovas Lionel Joyner iš Montrealio užėmė septintą vietą su 5 taškais. ap.

žvilgiu nemaloniai nusiteikusių šunį, kviečia į sodą ir tuo metu iš daržo ateina šeimnininkė. Jie braškes ravėję.

Tai Broniaus pažįstami Taurinkai. Ji čia gimusi, o jis Kanadon atvyko 1908 m. Turi dvi dukreles. Viena jau ištekėjusi, o antroji mieste įstaigo je dirbanti. Rūgpiūčio pradžioje parvažiuos atostogų. Senukai gražiai susitvarkė. Savo 4 akrų ūkelyje auginava vaisius, uogas daržoves. Turi daugybę triušų ir nemažą vištų ūkį. Anais laikais buvę ir Lietuvon parvažiavę apsilankyti ir tas pareikalavęs šiek tiek santuokų. Tarp kitų išlaidų, šeimnininkė pastebi, kad ir spaudai nemaža pinigų išleina. Šalia keletu anglišku, skaito ir „N. Lietuvą“, „Keleivį“, „Naujienas“.

Prie vaišių stalo netikėtai paaiški, kad žodis ponas čia t. p. nemėgstamas kaip ir komunistas.

Pasistiprinę, patyrę taurių lietuvišką vaivšingumą mūsų bendrakeleivės Olga ir Marytė dar kiaušinių atsargomis apsirūpinę, atsivieškiname su nuosirdžiais žmonėmis. Išvažiuojant šeimnininkė dar primena, kad tęsėtume savo žodį ir

atvažiuodami skinti tabako ne pamirštume „Skunkės“ atvežti. Mat ji pas kaimyną mačiusi pirmąjį „Skunkės“ namerį ir dabar norėtų gauti antrąjį. Stebimės tokiu mūters entuziazmu lietuviškai spaudai.

Simcoe miestelyje, lietuvių Dumšos hotelyje sutinkame Broniaus draugą Mikelėną. Po trumpų vaišių paaiški, kad mes visi šeši pilniausiai galėsime jo ūkyje pernaktoti.

Jau velokai parsirandame pas Mikelėną. Tvarka pavyzdinga, nors kaip pas naujoką jaučiasi kuklumas. Nuostabiai greitai žmonės geba prisigylventi. Čia visi patogumai: elektra, radijas, telefonas, o apšvie

ti Mikelėnas prenumeruoja „Nė Lietuvą“ ir „Naujienas“. Pastebiu, kad šeimnininkė man kažkur matyta. Aiškina: mės. Vokietijoje negalėjau matyti, nes jie gyvenę anglų zonoje. Gal Lietuvoje? Ar ne Šiauliuose? O taip, ji teisme dirbusi. Dabar man prisimena lieknutę, graži mergaitę sekretoriaujančią prie teisėjo stalo arba skubanti teismo koridoriais su pluoštu popierių. Jau tiek metų praėjus... Dabar ji jau trijų vaikų motina, šeimnininkė, ūkininkė. Metai paliko

greitai prigijo ir pasidarė suprantama visiems lietuviams tremtiniais, kurių skaičius Vokietijoje ir pačiame Berlyne greitai augo. Jų tarpe buvo asmenų, kurieseniai priklausė įvairioms partijoms, net buvo buv. žymių tos ar kitos partijos veikėjų, o taip pat ir tokių, kurie praieityje buvo tarpusavyje tiek politiškai susivaidiję jog pradžioje privengdavo vienas su kitu susitikti, kad ne reikėtų paduoti rankos. Tačiau mažai tebuvo reikalinga pastangų iš Lietuvos dipl. po to pusės, kad tuos susipykusius brolius sutaukims. Nelaimė, kuri ištiko Lietuvą, juos, kaip savo krašto patriotus, taikė pati savaime, o žiaurios tremtinis gyvenimo realybės juos visus sulygino socialistiniu atžvilgiu: išskyrus vieną - kitą, beveik visi jie turėjo paprasto rankų darbo, kad nusikalas lėšų pragyvenimui. Nors vargo nuo materialinių sąlygų, bet Tėvynės gelbėjimo reikale jie buvo kupini pasiryžimo, imtinai pasiryžimą aukščiausiomis aukoms; taigi tikri aktyvistai, kaip ir tie, kurie tą idėją gavino save po bolševistine vergija.

Visa tai sudarė pagrindą perėjimui nuo teoretinių planavimų į konkretų susiorganizavimą ir išvystymą gyvos veiklos. Visi buvome įsitikinę jog Maskvos - Berlyno ašis ilgai ištverti negalės; jog vėliau ar anksčiau jos susprogimas ateis, ir kad

priklauso nuo mūsų pačių, ar sugebėsime šią progą išnaudo ti Lietuvos tikslams. Taip pat visiems buvo savaime aišku, jog galėtume ko nors atsiekti tik tada, jei pavyktų iš anksto gerai susiorganizuoti: ne kaip nors partiškai, paliaadi, bet sąlyginės tautinės vienybės pagrindu, atidedant į šalį visą tai, kas praieityje skyrė ir pasiremiant tuo, kas visus jungė ir visiems vienodai rūpėjo — gelbėti Tėvynę Lietuvą ir siekti jos valstybinės nepriklausomybės atstatymo, nežiūrint jog ir nebuvo tikrumo ar vokiečiai su atstatytąja Lietuvos valstybine nepriklausomybe skaitytųsi.

Tokioje tadbendro pasiryžimo, bet netikros ateities, atmosferoje galėjau sukiesti 1940 m. lapkričio 17 dieną vakare savo privačiame bute LAF įkurtą susirinkimą. Jame dalyvavo 28 asmenys, seniau priklausę įvairioms partijoms ar politinėms grupėms, išskyrus tik kelis, kurie prieš tai nebuvo savęs surišę su jokia partija. Jų tarpe buvo buv. Lietuvos ministrų, žymesnių lietuvių visuomenės veikėjų, mokslininkų-profesorių, kunigų, teisininkų, ekonomistų, literatų, karininkų ir tt. — nesnio amžiau ir jaunesnių, vie nu žodžių, pati atranka anuo metu Berlyne prisirinkusių lietuvių - tremtinių, plius keli ten gyvenusieji iš seniau.

Susirinkimui pirmininkavo

Laiškai Redakcijai

Ponui „NL“ Redaktoriui VIESAS PAREIŠKIMAS.

Tamstos redaguojamam laikraštyje Nr. 29 tilpo J. Lkž. var du pasirašyta korespondencija antrašte „NL“ Spaudos B-vės Visuotiniame susirinkime pasisklausius“. Joje tarp kitko sąkoma, kad perskaičius neseniai atrastą užmestąjį 1949 m. b-vės susirinkimo ir praieitų metų susirinkimo protokolą „Iš jų paaiškėjo, kad pagal revizijos komisijos aktą p. Rudinskas ir p. Toliušis lig šiol dar nėra formaliai sutvarkę piniginių dokumentų ir tvarkingai atsiskaite. Taip sakė revizijos komisija, o jie teigė, kad viskas tvarkoje“.

Į tai turiu pareikšti sekantį: 1948 metais redaguodamas „NL“ kartu buvau ir „NL“ Spaudos B-vės reikalų vedėju. Redaktoriaus pareigas 1949 m. pradžioje perdaviau p. Kardeliui, o kiek vėliau, 1949 m. b-vės susirinkime perinkus jos valdybą, reikalų vedėją pareigą ir visą b-vės turimą pagal formalų aktą perdaviau naujai išrinktajam b-vės reikalų vedėjui p. G. Rukšėnui. Po to akto pasirašymo dėl perdavimo nė mažiausios įprieikaistų man nėra padariusi nė revizijos komisija, nei b-vės valdyba, nei p. Rukšėnas, kur si užklaustas dėl paskutinės korespondencijos, mane patikino, kad jis apie kokią nors netvarką nieko nežina.

Pagalinau, pas b-vės reikalų vedėją jokių piniginių dokumentų nebuvo laikoma man tas pareigas einant ir, tikiu, nė ra laikoma ir dabar. Jie laikoma pas kasininką ir šerų sekretorių, todėl net jeigu kokia netvarka perdavime ir ištikrųjų būtų ūbuvis, tai gerb. J. Lkž. savo špilką taiko į klaidingą taikinį.

Bendrai, reikėtų bent kartą užbaigti 1949 m. seimines aistras įieškoti sau patinkamų kaltininkų. Anot p. Kardelio pareiškimo padaryto šių metų b-vės susirinkime, ankstesniuose b-vės Rev. Kom. aktuose

savo antspaudą, bet bruožai tie patys.

Gerai išsimiegoję, papusryčiavę, apžiūrėję ūkį, tabaką, stebimės, kad Mikelėno tabakas žymiai geresnis už pakelėje matytus. Bet šeimnininkas reiškia nepasitenkinimą; jis žymiai gesenio tikėjęsis, bet tie lietūs... Darome daug nuotraukė. Naujoje gamtos ap linkoje, keletą su karvėmis, ark lais ir vešliauju tabaku. Pilni geros nuotaikos atsivieškiname su maloniais šeimnininkais ir su kame į Torontą. S. Meškutis.

buve daug kur šaudoma iš pat rankų į žvirblius“ ir tik pasku tinytis aktas esąs nuosaikesnis. Užtat tuo labiau nedera po dviejų metų rankioti tų seniai jau sprogusių granatų skeveldras ir vėl patiekti jas visuomei už gryną pinigą ir tai dar adre suojant klaidingu adresu.

Pr. Rudinskas.

ATVIRAS LAISKAS.

Jeigu jau „NL“ korespondentas savo korespondencijoje „NL“ Spaudos Bendrovės Visuotino Susirinkimo Pasisklausius“ viską supliekia į krūvą, tai tebūnie ir man leista padaryti tas pat.

Pirmausia, ne Spaudos Bendrovės susirinkimo reikalas būtų klibėti apie Toliupšį, kaip laikraščio administratorių, kadangi ir laikraštis ir administratoriaus eitos pareigos priklauso KLCT visuotino susirinkimo ir kitų jos organų kompetencijai.

1949 m. revizijos komisijos akte priekaištai „NL“ administratoriui daromi ne dėl kokių piniginių dokumentų trūkumo, ne formalumo ar kitokių esminių dalykų. Priekaištai liečia dokumentų laikymą palėpėje, nepkankamai tvarkingą jų sudėjimą į bylas, bylų nesušnūravimą ir kitus smulkius priekaištus, kurie galėtų būti rimčiau imami dėmesin įstaigoje, geroje patalpoje, su apmokamais tarnautojais ir pakankamu jų skaičiumi.

Gi 1948 m. „NL“ buvo tikra „biednuolė“, apie apmokamą administratorių — nei kalbos.

Sutikčiau su priekaištu, kad pervertinau savo jėgas ir atliekamą liaką. Neįprastas galvės liejyklos darbas taip nuvargindavo, kad kartais pp. Vilimų rūsyje, sėdėdamas už stalo stačiai užmigdavau ant „N. L.“ skaitytojų užsakymų ir kitų dokumentų. Jau vien degamieji dienos darbai, kaip skaitytųjų užsakymai, adresu pakitimai, kvitų išrašymai it tt. ir tt. visiškai prarydavo tas kelias valandas. Tas laikotarpis ir buvo gausiausios prenumeratorus augime, todėl apie bylų šniurvimą nebuvo laiko nė galvoti.

KLCT organai šito priekaišto ir nedaro. Girdėjau, kad KLCT yra paskyrusi už darbą 200.— dol. vienkartinę premiją, tik dėl lėšų stokos ji neįmokama.

Korespondentui p. Kkž. dėkoju, kad randa progos ir po 2 metų priminti man ne tik nemiegotas naktis, bet ir didelį norą prisidėti darbu prie „NL“, tuo laiku, buvusio vienintelio Kanados lietuvišku laikraščiu. K. Toliušis.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

K a z y s
Š K I R P A

Sukiliminės vyriausybės genezė

4.

II. Lietuvių Aktyvistų Frontas.

Kaip jau buvo suminėta šio rašinio pirmoje dalyje, Lietuvių Aktyvistų Fronto (Sutrum pintai LAF) idėja gimą sąryšyje su projektu paskelbti naują Lietuvos vyriausybę netrukus po 15 birželio katastrofos, jei tik būtų tada įvykęs Maskvos - Berlyno ašies susprogiimas.

Nuo šio momento Lietuvos dipl. postas Berlyne ir lietuvių tremtiniai, kurių pradėjo atsirasti iš paverptos Tėvynės ir kurie būrėsi apie saktą postą, aktyvistinio sąjūdžio idėjos nebeatsizadėjo, ją vis giliau persiėmė, ir prisidėjo, kuok kas galėdamos, prie jos galutniui suformulavimo. Šia linkme eiti juos skatino vis daugiau aliarmuojančios žinios iš Tėvynės. Jos rodė, jog sovietiskasis okupantas dieną iš dienos ėmėsi vis žiauresnių ir žiauresnių priemonių prieš nieku nenusikalstusią lietuvių tautą, be atodairų ir sistemingai griaudamas visą jos gyvenimą ir išvystydama raudonąjį terorą prieš visą mūsų inteligentią, nežiūrint kas kuriai partijai seniau buvo

priklausęs: pozicijos ar opozicijos srovė. Visa tai stumtė stūmė kiekvieną lietuvių patriotą, išsigelbėjusį nuo to bolševistinio tvano, įieškoti būdų ir priemonių, kaip gelbėti lietuvių tautą iš tokios nelaimės. Daug kas iš tremtinių, kurių tarpe buvo ir stambių buv. mūsų visuomenės veikėjų ir nepriklausomos Lietuvos valstybės vyrų, kreipėsi į mane ne vien savo vardu, bet dažnai net su įgaliojimais nuo politinių grupių ir kitų mūsų visuomenės veikėjų, likusių krašte po sovietiskąja letena. Jie ragino mane, o per mane ir visus kitus Lietuvos dipl. postus Europoje, kad būtų įkas nors daroma Lietuvai gelbėti ir būtų duota konkrečių patarimų bei nurodymų, kaip laikytis mūsų žmonėme Lietuvoje.

Taip, kad galima pasakyti, jog lietuvių aktyvistinio sąjūdžio idėja brendo visai natūraliai, kaip savaime suprantama lietuvių reakcija į sovietisko okupanto siautėjimus. Nors ji gimė pradžioje tik siaurame, vos kelių asmenų, ratelyje, kuris pagelbėjo man praveisti kovą dėl Lietuvos Pasiuntinybės rūmų Berlyne, tačiau

inž. Ernestas Galvanauskas, kuris, kaip jau buvo suminėta, skaitėsi Lietuvos Tautinio Komiteto Pirmininkas pagal Lietuvos Pasiuntinių Romoje priimtą nutarimą.

Ilgesnėje paskaitoje apibūdinau susirinkimo dalyviams bendras aplinkybes, kurios privedė prie Lietuvos Nepriklausomybės praradimo, nušviečiau ano meto politinę padėtį ir kaip, mano nuomone, reikėtų siekti nepriklausomybės atgavimo, pasinaudojant numatomu rusų-vokiečių konfliktu. Praktiškiausias susirinkimo tikslas buvo nutiesti pagrindus ir sudaryti LAF organizacijos užuomazgą. Tie dalykai buvo formuluoti atitinkamame rašte, kuris buvo užvardytas „Lietuvos Aktyvistų Platformos Metmenys“. Dėl jo formulavimų buvo dar prieš susirinkimą tartasi paskirai arba mažesnėse asmenų grupėse ir todėl sakytas reikšmės buvo kolektyvinio darbo ir apsigalvojimų rezultatas.

Kalbant apie LAF ideologinius nuostatus, buvo siekiama atspėti mūsų tautos aktyvųjų elementų ano meto mintį, surasti bendrą visiems politiskai idėjinį sintezę, ir nustatyti objektyvią, gyvenimo realybių diktuojamą, santykių tarp užsibrėžtų idealų ir praktiškų galimybių jems įkūnyti. LAF iniciatorių įsitikinimu, tie idealai yra sekanti:

(Būs daugiau).

Rugpjucio 19 d., sekmadieni, visi piknikan!

MONTREAL

SEKANCIO SEKMADIENIO PIKNIKAS

Si sekmadieni, rugpjucio 19 diena, bus kaip ir kiekvieną sekmadieni. Si sekmadieni laukiama daugiau svečiu is Amerikos ir kitu Kanados vietu.

Numatoma pikniko dalyviams suruosti laikurii, kurios gali buti ir netiketos, ir idomios, ir intriguojancios, staigenu.

SVARBU, kad siame piknike Mazosios Lietuvos Biciuliu Draugija padarys pranesima ir paskelbs svarbia loterija. Visiems tautieciams tai yra labai svarbu.

M.L.B. DR-JOS NARIAMS

Mazosios Lietuvos Biciuliu Draugijos Montrealio Skyriaus Valdyba maloniai kviecia visus savo narius, nares s.m. rugpjucio men. 19 d. (si sekmadieni) atvykti i Montrealio lietuviu piknika. Numatoma pasitarimas dr-jos reikalais, kaip antai: loterijos, auku rinkimo ir ivairiais kitais skyraus veikimo klausimais.

M.L.B. Dr-jos Valdyba.

M.L.B. DR-JA RUOSIA LOTERIJA

Mazosios Lietuvos Biciuliu Draugijos Montrealio Skyriaus Valdyba nutare rugpjucio ir rugsejo menesius skelbti dr-jos loterijos vajeaus menesiais. Gautas is loterijos grynas pelnas bus sunaudotas selpti mazlietuvius, likusius Europoje ir tos salpos reikalingus. Loterija yra daiktine ir susideda is 300 bilietu. Vieno bilieto kaina — vienas doleris. Islosiamuju pramiju verte — 100 doleriu ir susklrstyta sekanciai: Pirmia premija — 45 dol. vertes, antra — 15 dol. ir 8 premijos po 5 dol. vertes kiekviena. Tokiu budu maksimalinis pelnas 200 dol. Viesas loterijos traukimas numatomas s.m. spalio 7 d. tuoj po pamalu parapijos saleje. Jei traukimo data pasikeistu, apie tai bus bent vires dvi savaites is anksto paskelbta.

Loterijos bilietai jau paruosti ir bus pradeti platinti s.m. rugpjucio men. 19 d. Montrealio lietuviu piknike. Bilietus platinti gali nariai ir nenariai.

Montrealio lietuviskoji visuomene maloniai prasoma neatsisa kyti paimti bent po viena bilietu. Savo pirkimu ne tik paremsite Vokietijoje vargstancius mazlietuvius, bet ir patys galite isigyti vertingu daiktu, kaip antai: radijo aparata, foto aparata, stalo serviza, parkeriu ir t.t.

M.L.B. Dr-jos Montrealio Skyriaus Valdyba.

LIETUVIAI TOLIMOJE SIAUREJE

Dr. Andrukaitis, A. Norkeiliunai ir L. Giriniai maza ekskursija atostogas isnaudojo tolimoje Kanados siaureje. Dr. Andrukaicio masina penkis ekskursantus nunes i vietoje, kur is viso gal pirmaji

PIGIAI PARDUODAMI

sklypai (lotai) Ville St. Michel, (uz Rosemount). Teirautis prasu pas: A. Kudirka, 22 Leblenc Est., Longueuil, Annxe.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

dviem mpergaitem arba dviem vyram: Ville Lasalle, 8 Ave, 180 nr. Telefonas TR 6752.

GERA PROGA.

Puikus BUICK 47 skubiai par duodamas geromis salygomis. Tel.: VI 7634.

JIESKAU

lietuviu seimos, kuri sutiktu auginti 4½ metų mergaitę (netekusia motinos). Atlyginimas pagal susitarimą. Skambinti 6—7 v. v. HA 3805 4815 St. Urbain St., Montreal.

karta lietuviu koja yra pasiekusi, kur tarp didziuliu siaures kalnu, tukstanciu ezeru ir nepraieinamu misku sususiekimas imanomas tik vandens lektuvu pagalba. Sioje vietojeje Dr. Andrukaitis su keliais savo draugais yra pirkęs is valdzios simtus ketvirtainiu myliu ploto poilsio-medziokles-zuvavimo tikslui. Ekskursijoje dalyvave pasakoja, kad vietoje tikrai apdovanota gamtos groziu, o ezerai pilni auksciausios rusies saltuju vandenu zuvimis. Klimatas montrealieciams neiprastas: naktys saltos ir dienos vesios, nors is saule sviecia. Ekskursantai, padare keleta simtu myliu, grizo pasitaise ir su nemaziais kiekiais zuvies. Kor.

NAUJA KANADOS LIETUVIU TAUTINES SAJUNGOS VALDYBA

Kanados Lietuviu Tautines Sajungos Montrealio skyriaus visuotinio nariu susirinkimo, ivykusio s.m. rugpjucio menesio 12 diena, isrinktoji skyriaus valdyba pareigomis pasiskirste sekanciai:

Pirm.—Agr. K. Andruskevicius, Vicep.—Pulk. A. Lapinas, Sekr.—J. Juodvirsiene, Izd.—Stp. Keskaila, Narys—Dr. A. Drevinskiene.

Isrinktoji valdyba laikinai eina ir Kanados Lietuviu Tautines S-gros Centro V-bos pareigas.

MONTREALIO TEISININKU SUSIRINKIMAS

Liet. Teisininku d-jos igaliojotinis B. Katiliaus iniciatyva, rugpj. 4 d. Montrealy gyvenantieji teisininkai susirinko YMCA patalpose aptarti LTD-jos Montrealio skyriaus organizavimo reikalus. Isrinkta komisija (p.Katilius, p.Truska ir p. Butkiene), kuri suregistruos Montrealy ir apylinkese gyvenancius teisininkus ir vieno menesio laikotarpyje susaunks steigiamaji Liet. Teisininku Montrealio skyriaus susirinkima, kuriame bus isrinkta valdyba ir revizijos komisija. Be to susirinkusieji pareiske del iskelto draugijos klausimu savo nuamuone Centro valdybos, revizijos kom. ir Garbes teismo rinkimu proceduros. Rinkimui turetu buti netarpiski, atliekami pastu, o centro organu bustine pasirenka Jungtinese Valstybese gyvena teisininkai. Iskeltas pageida vimas, kad lietuviai teisininkai isijungtu i kova uz Lietuvos laisve.

DAUG LIETUVIU SERGA

Paskutiniu metu serga paglyginti daug lietuviu. Victoria ligonineje op. sol. E. Kardelienei padaryta antra operacija. Ten pat padaryta sunki operacija p. Samuolienei. General Hospital paradyta operacija dramos akt. L. Barazuskiui. Iena jo akis jau sveika, bet kita tikrai po keliu dienu bus atidaryta ir jos stovis dar nezinomas. Notre Dame ligonineje serga sunkiai operuota p. Stankuviene ir p. V. Rimgailaite.

GAUS DARBO 8.000 ASMENU

Canadair netrukus prades priimima nauju darbininku, kuriu priims 8.000. Be eiliniu darbininku, imonei reikalingi bus ir kiti specialistai, kaip inzinieriai, braizytojai ir tt. Tautieciai, reikalingi darbo, apie tai ispejami ypac, kad darbas svarus, nesunkus ir neblogai atlyginamas.

PADEKA

Sirdingai dekojame didziai gerbiamam klebonui Tevui J. Kubiliui uz teviska rupestinguma, parodyta musu atzvilgiu, zengiant mums i nauja gyvenima.

Petre ir Juozas Grabauskai.

L.A.B. "DAUGAVAS VANAGI"

latviai s.m. rugpjucio 18 d., seštadieni rangia

S o k i u v a k a r a

Bucharest klubo salese: 3956 St. Laurent Blvd.

Pradzia 8 val. vakaro, pabaiga 2 val. ryto.

GROS GERAS SOKIU ORKESTRAS,

BUFETAS BUS SU ALUM

Izanga \$1.00.

Visi lietuviai maloniai kvieciami dalyvauti.

7-ta pasaulinė skautų Jamborė.

Apie 17.000 viso pasaulio skautu ju tarpe ir dvi lietuviu skautu skiltys, daugiausia is Diepholzo lietuviu gimnazijos vieneto, dalyvauja 7-je pasaulinėje Jamborėje, kuri vyksta vienoje (Austrijoje) Bad-Ischl stovykloje senoje imperinėje rezidencijoje Salz-Kammergut'e.

Nors vis su sunkumais, bet mūsų skautams pavyksta tebe atstovauti Lietuvą ir kelti bei gaivinti lietuviu skautu vardą pasaulio akyse.

Mūsų skautu organizacija per šiuos paskutinius metus, turėdama daug rūpesčių dėl imigracijos ir isikūrimo svietimuose kraštuose, tikėkimės ateityje žymiai sustiprės ir į sekančią Jamborę pasiųs lietuviu skautų vienetus iš viso pasaulio kraštų.

Mes Kanados skautai rengiamės tam žygiui jau nuo dabar. O gal už 4-rių metų turėsime vienetus ir iš laisvos Lietuvos! Pažymėtina, kad atidarant Jamborę Vienoje keliolika tūkstančių skautų paleido pavėjui per geležinę uždangą po taikos balioną su dominuojančiu šūkiu: „Marshal'o planas gerovei ir taikai pasaulyje“. Galima atspėti, kad lietuviai naujosios proga uždėti ir kitokių užrašų savo vargstantiems broliams Lietuvoje.

Linkime mūsų skautams artimiausią prie Tėviškės nešti trispalvę ir garbingai atstovauti mūsų skautus bei rodyti pasiuntinį žygius benaikinant mūsų tautą.

J. B.

PAREISKIMAS

Pone Redaktoriau,

Neseniai NAUJIENOSE buvo atspaudinta J. Kedainio aprasytos velionies Dr. Ka. Griniaus mintys, del 1926m. gruozio 17d. perversmo Lietuvoje. Rysy su tuo, prasyciau neatsisakyti ideti zemiau dedamo turinio laiska.

Su pagarba J. Audenas LVLS Centro Komiteto Pirmin. Inexile.

“NAUJIENOSE per keleta numeriu tulas J. Kedainis paskelbe atpasakojimus velionies Dr. Kazio Griniaus apie 1926 m. gruozio 17d. perversma Lietuvoje.

Dr. K. Grinius, budamas gyvas, venge is esmes apie tai viesai kalbėti arba rasyti. Jo

papasakojimai pasirode spaudoj mazdaug po metu jam mirus. Ar jis, budamas gyvas, siuo metu, kai musu krasta spaudzia dideli vargai, o mums cia visiems tenka suglausti visas jegas, o ne skaldyti, butu leides skelbti, labai tanka abejoti. Jis gyvas budamas neatsauke savo 1946m. meste sukio PASKELBKIME VIENIKITIEMS AMNESTIJA.”

Lietuvos Valstiecu Liaudininku Sajungos Centro Komitetas In Exile.

Red. pastaba: “Naujienose” nepasirodant siam pareiskimui, LVLSCK in Exile pirm. prasant, sis jis skelbiamas “NL”.

Pranešimai

Kun. V. Rudzinskis pranesa, kad rugpjucio 19 diena 12 val. 30 minutiu diena, sekmadieni, Delhi, Ont., kataliku baznycioje bus lietuviams pamaldos, kurias laikys kun. V. Rudzinkas ir laike kuriu griedios solistas A. Rimkus, gros

lietuvis vargonininkas. Pries Misias bus klausoma ispaizinties. Kvieciami Delhi, Tillsonburgo, La Sallette, Langton Simcoe ir kitu apylinkiu lietuviai skaitlingai pamaldose dalyvauti ir aktyviai dalyvauti giedojime.

Netekus brolio PRANO BACIULIO, sesutei p. PETRONIENEI ir visai pp. PETRONIU seimai reiskia gilia uzuo jauta

D. ir J. Graziiai.

KLT MONTREALIO SKYRIAUS PIKNIKAS

buvo gausus ir grazus. Ypac daug atsilanke senuju kanadieciu, kaip p.Arlauskaite, pp. Staniuliai, L. Gudas, P. Salalu seima, A. Navickas, pp. Macioniai, p. Mileris, p. Leknickas, pp. Matuliu seima p. Balsys kitu. Piknikas buvo skaitlingas. Virves traukimas sudomino stipriuosius. Rungtynes vyko tarp Verduno ir Ville Emardo. Atrodo, kad nugalėjo . . . pakalnele. Kai joje stovėjo Villemardiskiai-jie laimejo, kai atsistojo Verdunicieiai-sie laimejo. Ir moterys bande raumenu jega, bet laimetoja sunku buvo nustatyti.

Prizus tai tikrai visi ir visos dalyvavusieji laimejo. KLT Montrealio sk. valdyba nuosirdziai dekoja aukavusiems prizams ir loterijai: A. Juknelui uz bonka vyno, p. Salalai taip gi uz bonka vyno,

po tuzina alaus aukojusiems p.M., J. Macioniui, L. Gudui, A. Matuliu, K. Lukui, p.A. Navickui uz deze sokolado ir p. Vaupsai uz 8 vynui stiklus (islose p. Salaliene).

Piknike buvo pasveikinti nauji montrealieciai, tik ka is Anglijos atvyke Vincas Gukas ir Petras Lileikis.

MERBEKISKIU SUBUVIMAS

Vokietijos stovykloje, Merbecke, gyvene lietuviai sekmadieni buvo susi rinke grazioje “NL” geguziniu vietoje, po obuoliais linkstanciomis obelimis, ir turejo pirmaji savo seimyniska, giminiska subuvima. Idomu, kad Montrealy ju esame apie 59 asmenu.

Subuvimo seimininku buvo p.M.Sulmitas, o buv. Merbecko UNRRAs ir veliau IRO dir., vienas is nedaugelio lie-

TORONTO

KLT TORONTO SKYRIAUS

Metinis susirinkimas, nors vasaros laikas uzdariams susirinkimams yra nepalankus, praejo labai graziai. Placiau bus parasyta sekanciam “NL” nr.

LANKESI IS MONTREALIO

Kelias dienas viesejo is Montrealio viesnios — p.M. Leknickiene ir p. Skudiene, kurios pries tai viesejo Tillsonburge ir Delhi ir lankesi p.Mikeno uky suruostame piknike. Viesnios buvo ir p. Duncikaite su p. Svelniu, o taipgi ir p.Sriubiskio su p. Kavaliauskaite vestuvese, ivykusiose rugpj. 11 diena.

BUTINAI NOREJO GRIZTI

Toronto Magistrato teisme buvo svarstoma neeilinė byla. Kaltinamuju suole sedėjo 26 metu politinis pabegelis Bol-dan Gny, atvykęs iš Europos prieš dvejus metus. Teismo posėdžio metu paaiškėjo, kad jis buvo nuėjęs į Ossington Avenue policijos nuovadą ir būdinčiam tarnautoju pareiškęs, kad noris būti deportuotas atgal į Rusiją. Nustebę policininkas sakęs, kad jis negalįs jam padėti, jo nemokamai niekas nevesiųjų, jie turė-

tuviu, galejusių užimti atskingas pareigas, p.G.Ruksenas i susirinkusius t are grazu zodi ir pasidziauge, kad tremties darugyste tampanti beveik giminyste. Sios pirmosios subuvimo iniciatyvos progai pazymeti, p.Ruksenas pasiule visiems sumesti, kas kiek gali, Lietuviu gimnazijos reikalams Diepholze. Dalyviai sudejo 38 dol. 50 ct.

Grazi iniciatyva grazus jos pazymejimas.

729 First Avenue N.E.

Riverside, Calgary, Alberta

Rugsejo 2 d. 2 val. p.p. rengiame PIKNIKA prie Midnapore.

Maloniai kvieciame visus Tautiecius atsillankyti.

Rengejai.

KANADA APRUPINA EUROPIETISKUS SAJUNGININKUS RADARU

Kanada parupins 300 radaro sastatu sesiems Siaures Atlanto Pakto organizacijos nariams Europoje

Jie bus duodami nemokamai 1952 metais Suvenytai Karalystei, Belgijai, Olandijai, Norvegijai, Danijai ir Italijai kaipo Kanados Atlanto Pakto sajungininkams.

Kanada isleido su situo uzsakymu \$365,000,000. uz kurios parlamentas nubalsavo tarpusavei pagalbai Europai Atlanto Pakto remuose.

Kanados islaidas Europos pagalbai sudarys dengimas visu islaidu Atlanto Pakto lakunu treniravimo, pakeisti ginklus, kurie siusti Belgijai, Olandijai ir Liuksemburgui, i amerikietisko tipo ginklus, radaro sastatu ir kitu irengimu statymo islaidos.

Vienas is paskutiniu Kanados pasiulymu yra gabenti 180 vidutines artilerijos 155 mm haubicu i Europa. Del kitu zingsniu eina taipogi derybos.

MONTREALIO AKADEMII NIO SAMBURIO SUSIRINKIMAS

ivyko liepos 8 d. Boucherwillje. Skaitlingas akademinio jaunimo bursys susirinkima pajavai rino plaukiojimu Sv. Lauryno upe, maudymusi ir dainomis. Oficialioje daly inž. Naginionis skaitė paskaitą, kurioje apibūdino Kanados statybą ir kaiku riuos žymesnius Montrealio pa status. Paskaita sukėlė gyvą susidomėjimą ir diskusijas. Palietus užsibrėžtą paskaitos ciklą, pageidauta, kad įdomesnės paskaitos nepasiliktų uždarame sambūrio rate, o būtų paskelbtos laikraščiuose. Užsimo ta plačiau pagrįsinti aktualias visuomenines ir politines temas. Pradžiai samb. v. ba pažadėjo eilę paskaitų apie mūsų politinių partijų programą ir KLB-nės organizavimą si. Susirinkimus baigtas vakare tradiciniu Gaudemus.

PROF. DR. KONCIUS

lankesi Montrealy ir Ausros Vartu baznycioje pamokslu metu kviete jaunima stoti Chicagoje steigiamon lietuviu kunigu seminarijon.